

Stájer-ház - Pável Ágoston Múzeum

Beküldés dátuma:	2020.03.05
Értéktárba rögzítve:	2020.03.12
Benyújtó kapcsolattartó személy:	Gueth László
Értéktár megnevezése:	Települési értéktár
Fellelhetőség helye:	Szentgotthárd, Hunyadi u. 6

Ha a vasútállomásról a templom irányába megyünk, a Rába-híd előtt egy különleges épülettel találkozunk, az ún. Stájer-házzal. Ezt hajdan osztrák kaszagyári munkások számára építették, majd tanácsi lakásokat alakítottak ki benne. Most a Pável Ágoston Múzeumnak ad helyet.

A Hunyadi út 6. szám alatti ún. Stájer-házat az 1910-es években, az egykori Szent János téren építették. A kétszintes, jellegzetes oszlopos árkádú feljáróval rendelkező épületben a Kaszagyár osztrák dolgozóinak elszállásolásáról gondoskodott a gyár vezetése. Az épület mögött állt Sperner Anzelm kovácsműhelye, amelyet az 1960-as években lebontottak. A Stájer-ház előtt, a Hunyadi úton áll Hunyadi János mellszobra, amelyet

1956-ban, a nándorfehérvári diadal ötszázadik évfordulója alkalmából készített Mákos Ferenc.

A Stájer-ház épületében 1945 után tanácsi lakások kaptak helyet, majd 1983. április 29-én itt nyílt meg a Helytörténeti és Nemzetiségi Múzeum. A múzeum létesítéséről 1982 szeptemberében született döntés a település alapításának 800. évfordulója és a városi rang elnyerése kapcsán. A szlovén nemzetiségű Gáspár Károly nyugalmazott általános iskolai igazgató még életében felajánlotta gyűjteményét egy Szentgotthárdon létesítendő múzeum számára.

A múzeum megnyitásakor a törzsgyűjtemény 753 darab tárgyból állt, a következő megoszlásban:

- 461 db a Gáspár-gyűjteményből
- 134 db a Nyugdíjas Klub felajánlásából
- 124 db Fénusz Sándor kádárműhelyéből
- 34 db az apátistvánfalvi gyűjtemény romjai közül

Mindemellett kb. 150 tárgyat vasi és zalai múzeumok adtak kölcsön a kiállítás idejére. A fényképek a szombathelyi Savaria Múzeum és a budapesti Néprajzi Múzeum gyűjteményéből származtak. Külön kiemelendők a Csaba József által 1926 és 1944 között készített fotók.

Az 1983. április 29-i megnyitón az alábbi kiállításokat láthatták az első látogatók:

- A Szentgotthárd környéki szlovének (rendezte M. Kozár Mária)
- A Délnyugat-Dunántúl fazekassága (rendezte Nagy Zoltán)
- Szentgotthárd története (rendezte Valter Ilona)

A múzeum Pável Ágoston nevét a tudós születésének centenáriumi évében, 1986. június 8-án tartott ünnepség keretében vette fel.

Stájer-ház - Pável Ágoston Múzeum

Pável Ágoston volt a magyarországi szlovének első hivatásos tudósa. Gimnáziumi tanulmányait Szentgotthárdon és Szombathelyen végezte. Számtalan tanulmányt írt, ezek közül a legjelentősebbek a Szentgotthárd környéki szlovén falvak nyílt tűzhe-lyeiről és a rigászásról írottak.

A múzeumban 2009-től komoly fejlesztések kezdődtek. Először a pincehelyiségben egy látványraktár került kialakításra. Itt láthatók Fénusz Sándor kádár és kovácsszer-számai, Gáspár Károly kerámiagyűjteménye. Külön fiókokban vannak tárolva a texti-lek. A nagyobb tárgycsoportok magyar és szlovén felirattal vannak ellátva.

A 2010-es években új múzeumpedagógiai eszközök kerültek beszerzésre. A "Megélt táj" projekt keretében múzeumpedagógiai foglalkoztató füzet, memóriajáték, illetve interaktív CD készült. Ennek köszönhetően a gyerekek játszva ismerhetik meg a Rábavidék, a Muravidék és a Hetés néprajzát. Az eszközök két irodalmi nyelven (magyar és szlovén), valamint hetési magyar és Rába-vidéki szlovén nyelvjárásban készültek.

2012-ben került sor az épület bővítésére a „Megélt táj” szlovén-magyar projektnek köszönhetően: új porta, lép-csőház, mellékhelyiségek kerültek kialakításra, valamint megvalósult a múzeum akadálymentesítése. Vele egy időben a földszinti kiállítóteremben múzeumpedagógiai foglalkoztatót alakítottak ki.

2013. január 1-jétől az intézmény fenntartását a Vas Megyei Múzeumok Igazgatóságától a szentgotthárdi önkor-mányszat vette át.

Arckép az 1940-es évekből.

Csatakiállítás - digitális terepasztal

2014-ben, a szentgotthárdi csata 350. évfordu-lóján digitális terepasztal készült az ütközet eseményeinek bemutatására, ami 2015-ben került a múzeumba. A terepasztal a csata korabeli helyszínét modellezi egy domborzati ma-ketten. 2015-ben egy „Hadiösvény” nevű já-tékkal bővült a digitális terepasztal. A muzeális intézmények szakmai támogatására kiírt Kubinyi Ágoston programok finanszírozásából több jelentős fejlesztés is megvalósult: a XIX-XX. század ipartörténetét bemutató kiállítás mellett a már meglévő állandó kiállítások in-teraktív elemekkel bővültek (kirakó kockák, puzzle-k és társasjáték).